

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 27 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

27 серпня 2024 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» факультет бізнесу та сфери обслуговування кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

Схвалено на засіданні кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій

23 серпня 2024 р., протокол № 2

Завідувач кафедри

Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньо-професійної програми

Ірина ЖИГЛЕЙ

Розробники: д.філос.н., доцент, завідувач кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій СЛЮСАР Вадим, кандидат філософських наук, доцент, кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій ЛЕСЯ ЗАЙКО

Житомир

2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 27 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 27 серпня 2024 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3	3
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		6	6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 3	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		42 год.	82 год.
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 47 % аудиторних занять, 53 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 9 % аудиторних занять, 91 % самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти навичок виявляти, систематизувати і критично осмислювати світоглядні компоненти, включені в різні сфери гуманітарного знання. Предметом дисципліни є сукупність філософських принципів, функцій, методів пізнання, ідей, які постають як система поглядів на світ в цілому і місце в ньому людини.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формувати духовний світ особистості, що усвідомлює своє достоїнство і місце в суспільстві, мету і зміст свого життя, що є соціально активною, а тому, відповідальна за свої вчинки й здатна приймати рішення;
- сформувати адекватну сучасним вимогам методологічну культуру, що дозволяє враховувати в професійній діяльності соціальні, екологічні і психологічні наслідки останньої, поєднувати різноманітні технічні, екологічні і культурні фактори в єдиний системний комплекс, співвідносити спеціально-наукові й технічні завдання з масштабом гуманістичних цінностей;
- допомогти майбутньому фахівцеві навчитися гнучко реагувати на зміни в змісті й цілях професійної діяльності з урахуванням відносності і мінливості професійного знання

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

- ЗК01. Здатність вчитися та опановувати сучасні знання.
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК04. Здатність працювати автономно.
- ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 5

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»:

ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Типологія філософських систем

Тема 1. Філософія та її місце в системі культури.

Відношення "людина-світ" як фундаментальна філософська проблема. Еволюція типів світогляду та їх вплив на формування філософської проблематики.

Особливості філософії як теоретичної форми світогляду. Сутність філософської проблематики. Філософія і філософування. Смісложиттєві чинники філософування.

Філософія як спосіб духовно-практичного осягнення світу. Філософські парадигми та типи філософування. Епістемний та софійний типи філософування. Знання та мудрість. Філософський поліцентризм. Багатоманітність форм і способів буття філософії.

Особливості філософського пізнання. Світогляд і метод.

Структура філософії як теоретичної системи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 6

Філософія як тип духовності. Співвідношення філософії з іншими типами духовності. Філософська культура, філософська традиція. Роль особистості у філософії. Соціокультурне призначення філософії.

Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія

Зародження філософської думки та формування західної та східної парадигми філософування. Особливості античної філософії, її походження та історичні межі. Періодизація античної філософії, до сократівський період, класична грецька філософія, елліністичний період. Натурфілософські концепції античної філософії. Космоцентризм античної філософії як спроба побудови раціоналізованої картини світу. Антропологічна проблематика: Сократ, стоїки, епікурейці, кініки. Філософські ідеї Платона. Філософська система Арістотеля. Особливості постановки і вирішення онтологічних, гносеологічних, антропологічних, методологічних проблем в античній і східній філософії. Проблема буття і небуття та пошук першоначала. Зародження логіки. Закони формальної логіки. Діалектика. Роль морально-естетичного начала в тлумаченні людського буття.

Тема 3. Філософська думка Середніх віків та Відродження

Проблема співвідношення віри і розуму, філософії та релігії як основні в середньовічній філософії. Тлумачення і доведення буття Бога. Проблема універсалій: номіналізм і реалізм. Розвиток схоластики як формування раціоналістичного підходу до релігійної проблематики. Арабомовна філософська думка.

Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія

Розвиток онтологічних, гносеологічних та методологічних проблем XVI-XVIII ст. Формування класичного типу раціональності. Механіцизм, раціоналізм та емпіризм в західноєвропейській філософії Нового часу. Тлумачення матерії та субстанції. Пізнавальний оптимізм та скептицизм.

Основні риси та особливості філософії Просвітництва. Особливості антропоцентризму Відродження у порівнянні з механістичним підходом до людини в XVII ст. і антропоцентризмом Просвітництва.

Німецька класична філософія (Філософія німецького ідеалізму) як втілення класичного типу раціональності "Коперніканський переворот" І. Канта. Філософська система та метод Г. Гегеля. Діалектика. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.

Тема 5. Сучасна світова філософія

Загальна характеристика сучасної філософської парадигми. Основні риси та принципи філософії марксизму. Проблема людини: практика, відчуження, свобода, гуманізм. Матеріалістичні засади соціальної філософії. Філософія

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 7

марксизму як втілення соціальної раціональності. Вплив марксизму на філософські течії ХХ ст.

Виникнення і особливості некласичних філософських вчень в ХІХ ст. Антираціоналістичний характер "філософії життя". Екзистенційна філософія: проблема існування (екзистенції) людини, проблема буття людини та буття світу, проблема свободи людини. Проблема інтенціональності свідомості і "життєвий світ" в феноменології Е. Гуссерля. Філософська антропологія як течія ірраціонально-гуманістичного напрямку (ідеї Макса Шелера, Гельмута Плеснера, Еріха Ротхакера, Ернста Кассірера).

Тема 6. Філософська думка в Україні

Особливості формування і основні риси філософських ідей Київської Русі.

Боротьба проти католицизму, обґрунтування православної догматики та формування професійної філософії в Україні (ХVI-ХVII ст.). Раціоналістичний напрям філософських пошуків у Києво-Могилянській академії. Просвітницький характер філософії Г. Сковороди. Українська філософія ХІХ-ХХ ст. у контексті світової філософської думки. "Філософія серця" П. Юркевича. Сучасний стан філософської думки в Україні.

Зміна філософської парадигми у філософії ХХ ст. і становлення некласичного типу раціональності. Пліуралізм течій і напрямків. Сцієнтизм та антисцієнтизм.

Проблема наукового знання, мови: неопозитивізм, постпозитивізм, структуралізм, прагматизм. Антропологічні орієнтації філософської герменевтики.

Проблема людини як основна проблема філософії ХХ ст. Формування нової онтології. Особливості тлумачення сутності людини, її буття, свободи, творчості, комунікації, трансценденції в екзистенціалізмі, персоналізмі, філософській антропології, неофрейдизмі.

Основні напрямки та течії посткласичної філософії.

Змістовний модуль 2. Основні філософські проблеми.

Тема 7. Філософське розуміння світу

Категоріальне моделювання онтологічної проблематики. Категорія буття, її філософський сенс і специфіка. Основні форми буття. Буття та небуття. Всесвіт, універсум, світ, життєвий світ: філософський зміст.

Проблема єдності та багатоманітності світу. Поняття "матерія", "субстанція" та їх історико-філософська генеза. Монізм, дуалізм, пліуралізм.

Суперечність та процесуальність буття. Рух та розвиток. Осмислення проблеми розвитку та його критеріїв в історії філософії.

Основні філософські концепції розвитку. Діалектика та її різновидності. Понятійно-категоріальний апарат діалектики.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 8

Риси і особливості синергетики як сучасної концепції розвитку. Поняття простору і часу. Специфіка просторово-часових характеристик в різних формах буття. Основні концептуальні підходи в тлумаченні простору та часу.

Час та вічність: релігійне, наукове та філософське тлумачення. Людиновимірність простору і часу.

Тема 8. Філософське осмислення людини.

Людина як проблема філософії: історія та сучасність. Проблемність людського буття: есенційні та екзистенційні підходи.

Плюралістичність філософських концепцій людини: натуралістична, релігійна, соціологічна, космологічна, екзистенціальна.

Проблема походження людини: філософські, релігійні та наукові підходи. Антропосоціогенез: основні чинники та їх взаємозв'язок.

Буття людини як буття можливостей. Творчість, свобода, відповідальність як форма реалізації можливісного виміру людського буття. Унікальність і універсальність людського буття.

Феномен творчості. Головні концепції творчості в історії філософії. Творчість, свобода, об'єктивація і комунікація. "Трагедія" творчості. Розвиток творчих здібностей людини.

Життя і смерть: вихідна проблема людського буття. Життя як цінність.

Свобода як цінність. Свобода і необхідність. Свобода і відповідальність.

Єдність і багатоманітність людського буття та проблема його достатності. Сутність відчуження, форми його вияву та шляхи подолання. Пошук сенсу людського життя.

Тема 9. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу

Духовні виміри людського буття: дух, душа, свідомість, самосвідомість, несвідоме, ментальність, духовність. Різні підходи до тлумачення духовності в історії філософії і культури.

Походження і сутність свідомості як філософська проблема. Свідомість як субстанція. Свідомість як відображення. Свідомість як суб'єктивна реальність. Проблема ідеального. Буттєвий і рефлексивний шари свідомості. Значення і смисл.

Властивості свідомості: універсальність, суб'єктивність, комунікативність, активність, системність. Свідомість і мова.

Свідомість як система. Проблема несвідомого. Архетипи колективного несвідомого. Роль несвідомого в людському бутті.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 9

Свідомість та самосвідомість. Сутність, рівні та форми самосвідомості. Індивідуальні та колективні форми самосвідомості. Специфіка національної самосвідомості.

Суспільна, масова, індивідуальна свідомість. Ідеологія, утопія, міфологічна свідомість.

Тема 10. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Діалектика

Пізнавальний процес як взаємодія логічно-дискурсивного та інтуїтивно-художнього пізнання. Знання та віра як способи осягнення світу. Основні гносеологічні концепції філософії. Пізнання як відображення і творчість.

Діалектика чуттєвого і раціонального в процесі пізнання. Форми логічно-дискурсивного пізнання: поняття, судження, умовиводи. Основні закони правильного мислення.

Проблема істини в філософії та науці: історичний і сучасний контекст. Філософські концепції істини. Істина як процес. Проблема об'єктивності істини та її критеріїв у науково і ціннісно-орієнтованому пізнанні. Істина і метод пізнання, Істина і буття.

Наукове пізнання як філософська проблема. Основні поняття і структура науки. Наукове пізнання та наукове дослідження: категорії, форми та методи. Логіка та методологія наукового пізнання. Евристика наукового пошуку.

Наука як соціальний інститут суспільства. Особливості сучасної науки. Сучасна наукова картина світу.

Особливості методологічного мислення сучасної науки. Зміна типів раціональності. Стиль мислення і філософія.

Раціональність і виміри людського буття. Наука і мораль в сучасній культурі.

Проблема розвитку в філософії. Діалектика і її альтернативи

Поняття розвитку. Моделі розвитку. Розвиток і саморозвиток. Метафізика і діалектика. Типи діалектики. Категорії та закони діалектики. Суперечність і процесуальність буття світу і людини. Причинні та телеологічні зв'язки. Циклічність та поступовість в розвитку. Прогрес і регрес.

Тема 11. Соціальне буття та його специфіка. Філософія історії

Практика як основа суспільної життєдіяльності людини. Категоріальне моделювання практичного способу людського буття в соціальному та культурному просторі і часі.

Соціальність як вимір людського буття. Поняття суспільства і суспільного буття. Філософські принципи аналізу суспільства.

Природа як передумова існування людини. Особливості взаємодії людини і природи. Відмінність у ставленні до перетворення природи в західній і східній культурі. Філософія сталого розвитку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 10

Поняття культури у філософії. Культура як символічний світ людського буття. Матеріальна культура та її структура. Духовна культура та її структура.

Суспільство як цілісна система. Соціальні інститути і спільності.

Філософська природа соціальної відповідальності. Підстави та принципи соціальної відповідальності. Сутність і складники соціальної відповідальності людини, її значення в забезпеченні стійкої позитивної соціальної динаміки. Розвиток соціальної відповідальності інститутів громадянського суспільства.

Історичність буття людини і суспільства. Способи осягнення історії. Проблема періодизації та спрямованості історії. Єдність історії.

Індивідуальне і соціальне в суспільному бутті. Буття людини як співбуття. Комунікативна природа соціального.

Ідея прогресу в соціальній філософії та концепції її осягнення. Філософські та історіософські, есхатологічні концепції прогресу. Критерії прогресу. Проблема "ціни" прогресу. Добро і зло в історії.

Техніка як соціокультурний феномен. Науково-технічний прогрес: сутність, наслідки, перспективи. Технократизм і проблеми гуманізації техніки.

Проблемність і суперечливість сучасного цивілізаційного розвитку та соціально-культурні імперативи його осмислення.

Сенс історії та сучасна світова соціальна стратегія.

Тема 12. Етика. Етичні засади професійної діяльності

Етика як наука про мораль. Основні етичні цінності та категорії етики. Категорії етики як найзагальніші поняття про мораль. Добро та зло – вихідні етичні категорії. Природа, сутність, особливості і структура моралі. Походження моралі. Функції моралі. Категорії моральної свідомості. Моральна вимога. Моральний вибір. Моральна відповідальність. Моральні чесноти і вади. Основні етичні концепції у філософії: деонтологічна етика, утилітаризм, етика добродітності. Роль етики в різних професійних сферах. Етика бізнесу: основні принципи та проблеми. Вплив культури та часу на ділову етику. Принципи професійної етики бухгалтера: принцип об'єктивності; принцип конфіденційності; принцип професійної компетентності та належної ретельності; принцип чесності та професійної поведінки. Етика та корпоративна відповідальність у сфері обліку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 11

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовний модуль 1. Типологія філософських систем								
Тема 1 Філософія та її місце в системі культури	7	2	2	3	9	2	–	7
Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія	9	4	2	3	8	–	–	7
Тема 3. Філософська думка Середніх віків та Відродження	5	2	–	3	10	–	–	7
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія	9	4	2	3	8	–	–	7
Тема 5. Сучасна світова філософія	8	4	1	3	9	–	2	6
Тема 6. Філософська думка в Україні	6	–	–	6	7	–	–	7
Модульний контроль 1	1	–	1	–	–	–	–	–
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	45	16	8	21	45	2	2	41
Змістовний модуль 2. Основні філософські проблеми								
Тема 7. Філософське розуміння світу	7	2	2	3	9	2	–	7
Тема 8. Філософське осмислення людини	7	2	2	3	7	–	–	7
Тема 9. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу	6	2	–	4	7	–	–	7
Тема 10. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Діалектика	9	4	2	3	8	–	2	6
Тема 11. Соціальне буття та його специфіка. Філософія історії	9	4	1	4	7	–	–	7
Тема 12. Етика. Етичні засади професійної діяльності	6	2	–	4	7	–	–	7
Модульний контроль 2	1	–	1	–	–	–	–	–
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	45	16	8	21	45	2	2	41

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 12

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
ВСЬОГО	90	32	16	42	90	4	4	82

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 13

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Типологія філософських систем			
1	Тема 1 Філософія та її місце в системі культури 1. Поняття світогляду, його історичні типи. 2. Філософський світогляд, природа філософських проблем. 3. Основні розділи філософського знання. 4. Місце та функції філософії в культурі. Філософія та філософствування.	2	–
2	Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія 1. Філософія Стародавньої Індії. 2. Філософія Стародавнього Китаю. 3. Становлення та розвиток античної філософії: 3.1. Загальні особливості давньогрецької філософії; 3.2. Досократична філософія; 3.3. Антропологічний поворот у філософії софістів та сократів; 3.4. Платонізм як апогей давньогрецької філософії; 3.5. Філософія Арістотеля; 3.6. Філософські школи Стародавнього Риму.	2	–
3	Тема 4. Філософія Нового та Просвітництва. Німецька класична філософія 1. Емпіризм та його розвиток, філософське вчення Ф. Бекона. 2. Раціоналізм, філософське вчення Р. Декарта. 3. Німецька класична філософія (Німецький ідеалізм): проблема поняття, загальна характеристика. 4. Гносеологія та етика Іммануїла Канта. 5. Об'єктивний ідеалізм Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля. 6. Філософія як антропологія: Людвіг Фейєрбах.	2	–
4	Тема 5. Сучасна світова філософія 1. Становлення ірраціоналістичної філософії. Волонтаризм А. Шопенгауера. 2. Філософія марксизму. 3. Фрідріх Ніцше та кінець модерну. 4. Становлення та розвиток психоаналізу. 5. Екзистенціалізм: загальна характеристика. 6. Філософська антропологія ХХ століття. 7. Філософська герменевтика. 8. Постмодернізм як стан сучасного філософського знання.	1	2
Змістовий модуль 2. Основні філософські проблеми			
5	Тема 7. Філософське розуміння світу 1. Поняття буття і субстанції 2. Категорія матерії. Форми існування та рівні її структурної	2	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 14

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	організації. 3. Рух як атрибут буття. Рух та розвиток. 4. Простір і час як форми буття.		
6	Тема 8. Філософське осмислення людини 1. Людина як предмет філософського аналізу. Єдність природного, соціального і духовного в людині. 2. Проблема походження людини: еволюціонізм та креаціонізм. 3. Проблема сутності людини. Сфери буття людини. 4. Цінності людського існування. Проблема людської свободи. 5. Проблема смерті і безсмертя. Смысл життя людини. Життя як цінність. 6. Свідомість як філософська проблема. 7. Властивості свідомості та її структура. 8. Проблема несвідомого. 9. Свідомість і мова: єдність і відмінність. 10. Самосвідомість, її структура і функції. 11. Індивідуальна і суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості.	2	–
7	Тема 10. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Діалектика 1. Пізнання як предмет філософського аналізу. 2. Чуттєве та раціональне, логічне та інтуїтивне в пізнанні. 3. Проблема істини у пізнанні: поняття, ознаки, види та критерії істини. Основні теорії істини. 4. Наукове пізнання: риси науки, форми та методи наукового пізнання 5. Методи наукового пізнання. 6. Поняття та основні принципи діалектики. 7. Основні закони діалектики. 8. Характеристика основних категорій діалектики.	2	2
8	Тема 11. Соціальне буття та його специфіка. Філософія історії 1. Суспільство як предмет філософського аналізу. 2. Суспільство та його структура. 3. Поняття культури та її сутнісні начала. 4. Суспільство і природа. Філософія сталого розвитку. 5. Філософія історії. Поняття та предмет. 6. Лінійна та нелінійна філософія історії.	1	–
РАЗОМ		14	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 15

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовний модуль 1. Типологія філософських систем			
1	Тема 1 Філософія та її місце в системі культури 1. Філософія як тип духовності. Співвідношення філософії з іншими типами духовності. 2. Філософська культура, філософська традиція. Роль особистості у філософії. 3. Соціокультурне призначення філософії.	7	7
2	Тема 2. Філософія Давнього Сходу. Антична філософія 1. Зародження логіки. Закони формальної логіки. 2. Діалектика в античній філософії. 3. Роль морально-естетичного начала в тлумаченні людського буття.	7	8
3	Тема 3. Філософська думка Середніх віків та Відродження Проблема особистості у філософії Відродження.	5	8
4	Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія 1. Раціоналізм (Р. Декарт, Г. Лейбниц, В. Спіноза)	5	8
5	Тема 5. Сучасна світова філософія 1. Релігійна філософія ХХ ст.	5	8
6	Тема 6. Філософська думка в Україні 1. Філософські ідеї в культурі Київської Русі. 2. Філософія в Києво-Могилянській академії. 3. Філософія Гр. Сковороди. 4. «Філософія серця» П. Юркевича. 5. Сучасний стан філософської думки в Україні.		
Змістовний модуль 2. Основні філософські проблеми			
7	Тема 7. Філософське розуміння світу 1. Риси і особливості синергетики як сучасної концепції розвитку. 2. Людиновимірність простору і часу.	7	10
8	Тема 8. Філософське осмислення людини 1. Єдність і багатоманітність людського буття та проблема його достатності. 2. Сутність відчуження, форми його вияву та шляхи подолання 3. Пошук сенсу людського життя.	7	10
9	Тема 9. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу 1. Свідомість та самосвідомість. Сутність, рівні та форми самосвідомості. 2. Індивідуальні та колективні форми самосвідомості. Специфіка національної самосвідомості.	7	11

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 16

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
10	Тема 10. Гносеологія: проблема пізнання та істини. Діалектика 1. Суперечність і процесуальність буття світу і людини. 2. Причинні та телеологічні зв'язки. 3. Циклічність та поступовість в розвитку. 4. Прогрес і регрес.	8	10
11	Тема 11. Соціальне буття та його специфіка. Філософія історії 1. Техніка як соціокультурний феномен. 2. Науково-технічний прогрес: сутність, наслідки, перспективи. 3. Технократизм і проблеми гуманізації техніки.		
12	Тема 12. Етика. Етичні засади професійної діяльності 1. Етика як наука про мораль. 2. Основні етичні цінності та категорії етики. Категорії етики як найзагальніші поняття про мораль. 3. Природа, сутність, особливості і структура моралі. 4. Моральна вимога. Моральний вибір. Моральна відповідальність. Моральні чесноти і вади. 5. Основні етичні концепції у філософії: деонтологічна етика, утилітаризм, етика добродетності. 6. Етика бізнесу: основні принципи та проблеми. Принципи професійної етики бухгалтера: принцип об'єктивності; принцип конфіденційності; принцип професійної компетентності та належної ретельності; принцип чесності та професійної поведінки. 7. Етика та корпоративна відповідальність у сфері обліку.		
РАЗОМ		58	80

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготовка доповідей, виконання творчих завдань та написання есе щодо проблемного питання з філософії, а також визначення внеску філософів у становлення та розвитку філософії, в т.ч. соціальної філософії та філософії економіки.

Виконання завдань визначення ролі й місця філософів передбачає:

- встановлення приналежності до наукових шкіл, філософських течій, напрямів конкретного дослідника;
- визначення основоположних засад вчення школи (напрямку, течії) та особистого внеску філософа в їх розробку;
- аналіз змісту основних праць філософа;
- з'ясування, який розвиток отримали його ідеї в історико-філософському дискурсі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 17

Пропоновані теми:

- Виникнення філософії: передумови та історичні контексти
- Філософія Платона і Арістотеля: порівняння поглядів на світ і людину
- Епоха Просвітництва: раціоналізм та його вплив на розвиток філософії
- Філософія Іммануїла Канта: категоричний імператив та етика обов'язку
- Проблема зла в філософії: метафізичні та етичні аспекти
- Філософія науки: структура наукових революцій (Томас Кун)
- Філософія мови: Л. Вітгенштейн та його вплив на аналітичну філософію
- Філософія постмодернізму: критика великих нарративів (Жан-Франсуа Ліотар)
- Проблема свідомості і тіла у філософії: дуалізм Декарта
- Екологічна філософія: проблеми взаємодії людини і природи
- Етичні та філософські аспекти відповідальності людини за навколишнє середовище.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм)
ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	– Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод
ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	– Наочні методи (демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 18

Результат навчання	Методи навчання
	матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	<ul style="list-style-type: none"> – Відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 19

дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу змістових модулів навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за змістові модулі навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу змістових модулів навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестів.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	60	60
Виконання завдань модульного контролю	40	40
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	42	35
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	18	25
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	20	20

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 20

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	65

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	15	10
Участь у дискусії	17	10
Виконання тестових завдань	10	25
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	42	35

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = (P_{\text{В100}} \times \text{ВК}_{\text{В}} + P_{\text{Уд100}} \times \text{ВК}_{\text{Уд}} + P_{\dots} \times \text{ВК}_{\dots}) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{\text{В100}}$, $P_{\text{Уд100}}$, P_{\dots} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$\text{ВК}_{\text{В}}$, $\text{ВК}_{\text{Уд}}$, ВК_{\dots} – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 21

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	20	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	40

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі змістові модулі навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 22

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№	Український термін	Англійський переклад
1	Філософія	Philosophy
2	Онтологія	Ontology
3	Епістемологія	Epistemology
4	Етика	Ethics
5	Логіка	Logic
6	Метафізика	Metaphysics
7	Гносеологія	Theory of Knowledge
8	Діалектика	Dialectics
9	Ідеалізм	Idealism
10	Матеріалізм	Materialism

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 23

№	Український термін	Англійський переклад
11	Дуалізм	Dualism
12	Раціоналізм	Rationalism
13	Емпіризм	Empiricism
14	Детермінізм	Determinism
15	Екзистенціалізм	Existentialism
16	Феноменологія	Phenomenology
17	Гуманізм	Humanism
18	Натурфілософія	Natural Philosophy
19	Релятивізм	Relativism
20	Постмодернізм	Postmodernism
21	Герменевтика	Hermeneutics
22	Антропологія	Anthropology
23	Соціальна філософія	Social Philosophy
24	Лібералізм	Liberalism
25	Прагматизм	Pragmatism

12. Рекомендована література

Основна література

- Бізнес-етика (OpenStax)
[https://ukrayinska.libretexts.org/%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81/%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81/%D0%94%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%3A_%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_\(OpenStax\)](https://ukrayinska.libretexts.org/%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81/%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81/%D0%94%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%3A_%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_(OpenStax))
- Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : підручник 3-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2020. 432 с.
https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/pidr_filos_2018.pdf
- Литвинчук О. В. Філософія: навчальний посібник. 2021. 403 с.
<http://library.ztu.edu.ua/ftextslocal/Litvinchuk.pdf>
- Найчук А.В., Ганаба С.О. Філософія історії: [навчальний посібник]. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2020. 204 с
https://shron1.chtyvo.org.ua/Naichuk_Anton/Filosofia_istorii.pdf
- Пушонкова О.А. Філософія культури. Навчально-методичний посібник. Черкаси : Вертикаль, видавець Кандич С. Г. 2023. 96 с.
https://eprints.cdu.edu.ua/5793/1/MAKET_FILOSOF_02_2024.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 24

6. Самуйлік М. М. Філософія: конспект лекцій. Одеса. 2023
<http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3740/1/Філософія.консп.лекц..pdf>
7. Філософія : навчальний посібник; І. Г. Утюж, Н. В. Спиця, М. О. Мегрелішвілі. Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. 168 с.
http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/18055/1/Посібник_з_філософії%202022%20.pdf
8. Філософія : підручник / В. С. Бліхар, М. М. Цимбалюк, Н. В. Гайворонюк, В. В. Левкулич, Б. Б. Шандра, В. Ю. Свищо; вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород : Говерла, 2021. 440 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
9. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf
10. Slyusar V., Kozlovets M., Horokhova L., Chaplinska O. Phenomenon of targeted advertising in postpanoptic society. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*. 2021. 8 (85). P.48–56.
<http://humstudies.com.ua/article/view/243385/241264>
11. Slyusar V. M., Khrystokin G. V., Yastrebova A. O. Is dialogue possible in the post-truth era? (Media philosophy and social and communication studies). *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2023. № 1 (93). P. 29 – 40.
<http://philosophy.visnyk.zu.edu.ua/article/download/283093/277275/652499>
12. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchyk, A. New trends in scientific and technological revolution (STR) and transformation of science and education systems in the paradigm of sustainable development. *E3S Web of Conferences*. 2021. № 277 https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/53/e3sconf_icees2021_06006.pdf

Допоміжна література

1. Вандишев В. М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять : навч. посібник. Київ: Кондор, 2006. 474 с.
2. Воронюк О. Л. Філософія : підручник. Київ: ВСВ "Медицина", 2018. 216 с.
3. Гришук В.К. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 152 с.
<https://library.nusta.edu.ua/depository/%D0%9E%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 25

%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA
%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/%D0%A1%D0%BE%D1
%86i%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%B2i%D0%B4%D0%B
F%D0%BE%D0%B2i%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BDi%D1%81%
D1%82%D1%8C_%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%89%D1%83%D0%BA%20%D
0%92.%D0%9A..PDF

4. Губар О. М. Філософія: Інтерактивний курс лекцій : навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2007. 416 с.
5. Індійська філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів; за заг. ред. Т. Кононенка. Харків : Фоліо, 2019. 142 с.
6. Історія філософії [Текст] : підручник / [Ярошовець В. І. та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. В. І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Карпат. ун-т ім. Августина Волошина. Ужгород : Патент, 2014. 839 с.
7. Кремень В. Г. Філософія: Логос, Софія, Розум : підручник. Київ: Книга, 2007. 432 с.
8. Мозгова Н. Філософія в системі освіти: теоретична реконструкція дискусії київських філософів кінця ХІХ- початку ХХ ст. Вища освіта України. 2020. № 1. С. 28 – 33.
9. Петрушенко В. Л. Філософія : навч. посібник. 5-е вид., стереотип. Львів: Новий Світ-2000, 2011. 504 с.
10. Причепій Є. М. Філософія : підручник. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Академвидав, 2008. 592 с.
11. Саух П. Ю. Філософія : Навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2003. 256с.
12. Саух Ю. П. Філософія буддизму. Глобалізаційний вимір : монографія. Київ: МП Леся, 2009. 224 с.
13. Світайло Л.Д., Мельничук М.С., Слюсар В.М. Філософія: навчально-методичний посібник. Рівне: Вид-во НУВГП, 2012. 270 с.
14. Слюсар В. М. Акоста Уріель В Велика українська енциклопедія, т. 1 / Упорядник д. і. н. Киридон А. М. Київ: Державна наукова установа "Енциклопедичне видавництво", 2016. С. 520 – 521.
15. Слюсар В. М. Насилля: соціально-філософська природа. Житомир: Вид-во Євенок О. О., 2017. 450 с.
16. Соціальна відповідальність : навч. посіб.; [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. Київ: КНЕУ, 2015. 519 с.
https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/11583/1/sotsial_vidpovidal_15.pdf
17. Стеценко К. Філософія емпіризму Ф. Бекона та її вплив на становлення сучасного освітнього процесу Великої Британії. Вища освіта

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 26

України. 2012. №4. С.107.

18. Табачковський В.Г., Булатов М.О., Хамітов Н.В., Андрос Є., Дондюк А. Філософія: Світ людини : курс лекцій: навч. посібник. Київ: Либідь, 2003. 432с.

19. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачківська, О.Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.

https://kneu.edu.ua/get_file/9143/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%AE.%D0%9C.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97.pdf

20. Філософія: підручник для студентів вищ.навч.закл. / Л.В. Губерський, В.П. Андрущенко, А.О. Баумайстер, І.С. Добронравова, В.В. Ільїн; за ред. Л. В. Губернський. вид. 2-ге, перероб, і допов. Харків: Фоліо, 2018. 620 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Vilchynskiy_Yurii/Filosofia.pdf?PHPSESSID=ufrc4q6rlusid655bm974gndi6

21. Філософія: Словник-довідник : навч. посібник. – 2-ге вид., доп., випр., і перероб. Київ: Дельта, 2009. 284 с.

22. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія: [підручник]; пер. з нім. В. Кебуладзе. Вид. 2-е. Київ: Дух і Літера, 2019. 536 с.
https://www.scribd.com/document/480481011/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F-16-09-pdf?language_settings_changed=English

23. Ханстантинов В.О. Філософія : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2018. 149 с. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9839/1/filosofiya-kurs-lekcij.pdf>

24. Черній А. М. Філософія : навч. посіб. для самост. роботи студ. Київ: Академвидав, 2011.

25. Щерба С. П. Філософія: підручник. [5-е вид.]. Київ : Кондор, 2011. 548 с.

26. Kozlovets M. A., Slyusar V. M. Privatized violence: the essence and types of its implementation in modern world. The Bulletin of Yaroslav Mudryi National Law University. Series: Philosophy, philosophy of law, political science, sociology. 2020. 4 (47). P. 94-111.

27. Ślusar W. Problem przemocy i wojny w kontekście transformacji społecznych. Wojna / Pokój. Humanistyka wobec wyzwań współczesności; red:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08- 05.01/071.00.1/ Б/ОК8-1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 27

R. Sapeńko /P. Pochyły. – Zielona Góra: morpho, 2017. S. 24 – 51.

28. Slyusar V. M., Khrystokin G. V., Yastrebova A. O. Is dialogue possible in the post-truth era? (Media philosophy and social and communication studies) Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences. 2023. № 1 (93). P. 29 – 40.

29. Slyusar V. M., Koval V. O. Advertising in the modern urban space: a socio-philosophical analysis. Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences. 2020. № 2 (88). С. 146-156.

30. Slyusar V. M., Shkil L. L., Slyusar M. V. Substantive approach to the definition of "advertising": philosophical and communicative aspect. Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences. 2021. 9 (86). P. 103 – 112. – Режим доступу: [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(90\).2021.103-112](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(90).2021.103-112)

31. Slyusar V., Kozlovets M., Horokhova L., Chaplinska O. Phenomenon of targeted advertising in postpanoptic society. Humanities Studies: Collection of Scientific Papers. 2021. № 8 (85). P.48–56. – Режим доступу: <https://doi.org/10.26661/hst-2021-8-85-05>

32. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchyk, A. New trends in scientific and technological revolution (STR) and transformation of science and education systems in the paradigm of sustainable development. E3S Web of Conferences. 2021. № 277

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Спеціалізована е-бібліотека філософської літератури Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_ph/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=
4. Stanford Encyclopedia of Philosophy. <https://plato.stanford.edu/>
5. Архів журналу «Філософська думка» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd>
6. Архів журналу «Sententiae» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://sententiae.vntu.edu.ua/>